

Vennesla kommune

Arkivsak-dok. 26/00677-1
Arkivkode 233
Saksbehandler Alexander Etsy Jensen

Saksgang	Møtedato
Levekårsutvalget	15.04.2026
Formannskapet	21.04.2026
Kommunestyret	30.04.2026

Etablering av felles rammeverk for kommunale tilskudd – prinsipper og videre prosess

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret slutter seg til at arbeidet med reduksjon i kommunale tilskudd gjennomføres ved etablering av et felles rammeverk for tilskuddsforvaltning, basert på tydelige kriterier og prioriteringer.
2. Kommunestyret ber administrasjonen utarbeide forslag til modell for tilskuddsforvaltning, inkludert kriterier og samlet økonomisk ramme. Forslaget legges frem for politisk behandling etter gjennomført høring med lag og foreninger i kommunen.
3. Ny modell gjøres gjeldende fra 1.1.2027.

Sammendrag

I budsjett og økonomiplan for 2024–2027 fattet kommunestyret følgende verbalvedtak:
«Kommunestyret ber kommunedirektøren om å legge frem en sak for politisk behandling som redegjør for de ulike enkelttiltakene og støtteordningene kommunen yter til frivillige lag, organisasjoner og foreninger, med mål om å sikre likebehandling mellom disse.»
Foreliggende sak er en oppfølging av dette vedtaket.

I budsjett og økonomiplan for 2025–2028 ble det i tillegg vedtatt å gjennomgå tilskudd til lag og foreninger og andre, med mål om å redusere utgiftene med 5 mill. kroner fra 2026. Arbeidet ble igangsatt i 2025, men har tatt noe lengre tid enn forutsatt og legges derfor frem nå.

I budsjett for 2026 er det lagt inn en reduksjon på 2,25 mill. kroner, og fra 2027 er det lagt til grunn en reduksjon på 4,5 mill. kroner.

Administrasjonen har gjennomført en kartlegging av kommunens tilskudd. Kartleggingen viser at det reelle handlingsrommet er begrenset og anslås til om lag 4,5 mill. kroner. På bakgrunn av dette, og behovet for tydeligere prioriteringer og likebehandling, foreslås det å etablere et felles rammeverk for tilskuddsforvaltning.

Saken legges frem for å avklare om politisk nivå støtter denne tilnærmingen. Det legges opp til en todelt politisk prosess, der retning og prinsipper for nytt rammeverk behandles i denne saken. Deretter utarbeides en konkret modell og økonomisk ramme, som sendes på høring til lag og foreninger før endelig politisk behandling.

Vedlegg

1. Oversikt over tilskudd til vurdering 2024
2. Oversikt over tilskudd til vurdering 2025

Bakgrunn for saken

Frivillige lag og foreninger er en viktig del av lokalsamfunnet. De skaper aktivitet, inkludering og fellesskap, og bidrar til god folkehelse. Tilskudd er et viktig virkemiddel for kommunen, og har samtidig stor betydning for mange lag og foreninger for å kunne opprettholde aktivitet og tilbud.

I budsjett og økonomiplan for 2025–2028 ble det vedtatt å gjennomføre en grundig gjennomgang av kommunens tilskudd, med mål om å redusere utgiftene til ikke-lovpålagte ordninger. Som oppfølging av dette er det gjennomført en kartlegging av kommunens tilskudd. Kartleggingen viser at kommunen i 2024 utbetalte om lag 17,6 millioner kroner i ulike tilskudd.

Gjennomgangen viser at tilskuddene har ulike karakterer. Noen tilskudd er lovpålagte eller bundet gjennom avtaler eller statlige ordninger, mens andre gir større handlingsrom for omprioritering.

For å få bedre oversikt over handlingsrommet ble tilskuddene kategorisert i tre grupper:

- **Rød:** Tilskudd som ikke vurderes, blant annet lovpålagte eller avtalefestede ordninger, for eksempel tilskudd til kirkelig fellesråd.
- **Gul:** Tilskudd som har blitt vurdert nærmere og i dialog med seksjonene.
- **Grønn:** Tilskudd som kan vurderes for reduksjon eller omprioritering. Alle tilskudd som ikke er lovpålagt eller der det er krav om en kommunal egenandel fra staten.

Kartleggingen viser at det teoretiske handlingsrommet er om lag 4,5 mill. kroner. Samtidig vil det ikke være realistisk å redusere hele dette beløpet uten at det får vesentlige konsekvenser for aktivitet og tilbud hos lag og foreninger. Det vil derfor være behov for tydelige prioriteringer innenfor en samlet økonomisk ramme.

Gjennomgangen viser også at dagens tilskuddsordninger er utviklet over tid og forvaltes av ulike tjenesteområder. Det finnes i dag ikke et samlet rammeverk for hvordan kommunens tilskudd skal prioriteres eller hvilke kriterier som skal ligge til grunn for tildelingene.

Forholdet til kartlegging av frivillige lag og foreninger og frivillighetsmeldingen

I 2020 ble det gjennomført en kartlegging blant lag og foreninger i Vennesla kommune. Kartleggingen viser at frivilligheten er en viktig aktør i lokalsamfunnet. De fleste ønsker enklere tilskuddsordninger og tettere samarbeid med kommunen.

Frivillighetsmeldingen ble vedtatt i 2022. Den bygger blant annet på denne kartleggingen, og legger vekt på enkle og forutsigbare ordninger og godt samarbeid med frivilligheten. Meldingen fremhever også betydningen av inkludering, deltakelse blant barn og unge og frivillighetens rolle i folkehelsearbeidet.

Vurdering

Frivillige lag og foreninger er viktige aktører i samfunnet knyttet til inkludering, deltakelse og forebygging. Tilskuddsordningene er et sentralt virkemiddel for å støtte opp under dette.

En reduksjon i tilskudd bør gjennomføres på en måte som både gir økonomisk effekt og samtidig ivaretar frivillighetens rolle som en viktig bidragsyter til aktivitet, inkludering og folkehelse i lokalsamfunnet.

Dersom reduksjonen skulle gjennomføres uten et felles rammeverk, ville det i praksis innebære at hvert enkelt tilskudd måtte vurderes separat. En slik tilnærming kan gi lite helhetlige prioriteringer og skape usikkerhet for mottakerne.

Tilskuddsordningene bør støtte opp under kommunens hovedsatsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel, blant annet knyttet til god helse, gode lokalsamfunn og gode oppvekstvilkår.

Gjennom etablering av et felles rammeverk for tilskuddsforvaltning vil det bli enklere å prioritere midler mer målrettet og sikre større grad av likebehandling mellom søkere.

Vi foreslår følgende overordnede prinsipper og prioriteringer:

- Strategisk forankring: Tiltak som bidrar til å nå mål i kommuneplanens samfunnsdel.
- Samfunnsverdi: Tiltak som skaper aktivitet i lokalsamfunnet, styrker frivillig engasjement og bidrar til inkludering og god folkehelse.
- Samarbeid og samskaping: Tiltak som utvikles i samarbeid mellom lag og foreninger eller i samarbeid med kommunen og andre aktører.
- Prioriterte målgrupper: Universelle tiltak som når bredt ut, barn og unge, og personer med behov for ekstra støtte eller tilrettelegging for å kunne delta.
- Tiltak med lokal forankring og nytte for innbyggerne i Vennesla kommune prioriteres. Det kan likevel gis tilskudd til eksterne aktører dersom tilbudet er relevant for kommunens målgrupper.
- Krav til kvalitet og rapportering: Mottakere av tilskudd må dokumentere aktivitet, medlemstall eller frivillig innsats, og rapportere på bruk av midlene.

Det legges opp til at tilskudd samles i en helhetlig ramme, og fordeles etter vedtatte kriterier. En administrativ, tverrsektoriell gruppe vil vurdere søknader og gi en samlet anbefaling, for å sikre helhetlige prioriteringer på tvers av tjenesteområder.

I tillegg foreslås et mer strukturert rammeverk for tilskuddsforvaltning, blant annet:

- Én samlet, digital og brukervennlig løsning for søknad og rapportering, med felles krav til dokumentasjon
- vurdering av søknader etter felles kriterier
- tydeligere kategorier av tilskudd, som driftstilskudd, prosjektstøtte og eventuelle partnerskapsavtaler
- mulighet for flerårige samarbeidsavtaler med enkelte aktører som utfører et mer langsiktig samfunnsoppdrag. Avtalene skal avklare roller, forventninger og oppfølging, og være i tråd med gjeldende regelverk.

En slik modell vil gi bedre oversikt over kommunens samlede tilskudd og gjøre det mulig å prioritere midlene mer målrettet innenfor en redusert økonomisk ramme.

Forslaget er i tråd med føringer i frivillighetsmeldingen. Et felles rammeverk for tilskudd vil bidra til å følge opp dette arbeidet.

Det legges opp til en todelt politisk behandling. Først behandles retning og prinsipper for nytt rammeverk. Deretter utarbeides konkret modell og økonomisk ramme, som sendes på høring før endelig politisk behandling.

Høring: Saken er sendt på høring til Vennesla eldreråd og Rådet for personer med funksjonsnedsettelse. Høringsinnspill vil bli innarbeidet i saken når de foreligger.

Vennesla barne- og ungdomsråd vil uttale seg i det andre politiske runden.

Økonomiske konsekvenser

Kartleggingen av kommunens tilskudd viser at det i 2024 ble utbetalt om lag 17,6 mill. kroner i ulike tilskudd. Mange av disse midlene er bundet gjennom lovpålagte ordninger, statlige føringer eller eksisterende avtaler.

Gjennomgangen viser at det teoretiske handlingsrommet innenfor tilskudd som kan vurderes for reduksjon utgjør om lag 4,5 mill. kroner. Samtidig vil det ikke være realistisk å redusere hele dette beløpet uten at det får betydelige konsekvenser for enkelte lag og foreninger, blant annet i form av redusert aktivitetstilbud, færre tiltak eller økt behov for egenfinansiering. For noen kan dette også påvirke evnen til å opprettholde tilbud til sårbare grupper eller hente inn eksterne midler.

Vi vurderer derfor at det er behov for et mer helhetlig rammeverk for tilskuddsforvaltning, slik at en reell reduksjon kan gjennomføres gjennom tydeligere prioriteringer og innenfor en samlet økonomisk ramme. Endelig økonomisk ramme vil bli lagt frem til politisk behandling i en senere sak.

Konklusjon

Vi anbefaler at det etableres et felles rammeverk for tilskuddsforvaltning. Dette vil gi bedre grunnlag for prioritering, sikre likebehandling og bidra til at tilskudd i større grad understøtter kommunens mål. Endelig modell og økonomisk ramme legges frem i en senere sak etter videre bearbeidelse og høring hos lag og foreninger.